

377. SUSTEREN 11 km-5,3 km

www.wandelgidslimburg.com



Tijdens deze vlakke grenswandeling, uitgezonderd een paar boshellinkjes, wandelt u door het IJzerenbos naar het natuurgebied Eiländchen waar u mogelijk ooievaars ziet. Voordat u door het Duitse plaatsje Schalbruch loopt maar u nog een leuk lusje. De terugweg gaat o.a. over mooie beboste veldwegen door het natuurgebied Hohbruch. Bijna aan het eind van de wandeling kunt u als alternatief via het meest westelijke gelegen punt van Duitsland terug naar het Koffiehuis lopen. U passeert onderweg voldoende zitbanken. U kunt de route inkorten tot 5,3 km.

Startadres: Koffiehuis Het IJzerenbos, Heerenstraat 3a, Susteren.
Rechts naast het Koffiehuis is een grote parkeerplaats.



GPS afstand	Looptijd	Hoogteverschil	Totaal omhoog
11,09 km	2.25 uur	29 m	49 m



Wandelgids Limburg
www.wandelgidslimburg.com

377. SUSTEREN 11 km – 5,3 km

1. Met uw rug naar het koffiehuis gaat u R. Aan de 3-sprong bij wandelknooppunt (wkp) 31, twee zitbanken en verbodsborden gaat u R (12/Heerenstraat). Negeer zijpaden en volg de smalle asfaltweg (voet- fietspad) 1,6 km RD door het IJzerenbos.

(U loopt nu door het smalste stuk van Nederland. Het smalste stuk ligt even ten zuiden van Susteren en is in vogelvlucht slechts 4,8 km breed tussen de grens van België en Duitsland).

Aan de 3-sprong bij wkp 12, twee zitbanken en de schuilhut "IJzerenbosch" loopt u RD (10).

*(Degene die 5,3 km loopt, gaat hier R over de smalle asfaltweg. Bij wegwijzer en bord "Bundesgrenze" buigt de asfaltweg naar links en wordt een veldweg. (U loopt nu over de grens van Nederland en Duitsland). Aan de kruising bij zitbank gaat u R over de veldweg met links van u het natuurgebied Hohbruch. Ga dan verder bij **** in punt 5).*

Na 200 m bij picknickbank buigt de smalle asfaltweg naar links en loopt u langs de bosrand. Aan de 3-sprong bij wkp 10, twee zitbanken en picknickbank gaat u R (9) met links de bosrand. (Voorbij de bosrand ziet u links vakantiebungalows op Landgoed Hommelheide).

2. Via brug steekt u de Middelsgraaf over en loop verder RD over de rustige smalle asfaltweg.

(De Middelsgraaf, een zijbeek van de Geleenbeek, is als ontwateringsgreppel gegraven in de 13^e en 14^e eeuw toen de veenmoerassen werden ontgonnen).

Na 700 m gaat u aan de kruising R (Hommelweg) over de smalle asfaltweg.

3. Na 500 m wordt de smalle asfaltweg bij stenen grenspaal nr. 311 J een veldweg en loopt u bij verbodsborden en bord "Naturschutzgebiet" Duitsland binnen.

(Meteen daarna passeert u links een infobord over Stochen/ooievaars die u hier mogelijk links in het natuurgebied Eiländchen ziet).

Aan de 4-sprong bij zitbank en aan de rand van Schalbruch gaat u L over de veldweg met rechts de bosrand van het hellingbos. (Hier komt u straks weer terug). Negeer zijpaadjes. Aan de 3-sprong loopt u verder RD langs de bosrand.

(U passeert meteen een zitbank en tafel, de ontmoetingsplek van hondenuitlaters en "hangouderen").

Volg nu geruime tijd het pad RD verder langs de bosrand en even verder door het bos.

(Links ligt het natuurgebied Im Eiländchen (voormalig veengebied), waarin een ooievaarsnest staat).

Aan de asfaltweg gaat u R omhoog. (Deze weg ligt op Nederlands grondgebied). U passeert rechts de stenen grenspaal nr. 313 en links een ijzeren toegangshek.

4. Vlak daarna gaat u bij rechts gelegen kleine "parkeerplaats" R over het bospad en u loopt weer Duitsland binnen. Negeer zijpaden en blijf geruime tijd het bospad RD volgen

(U loopt nu parallel aan de rechts beneden gelegen veldweg, waar u net over heeft gelopen).

Steek na bijna 600 m beneden de brede bosweg over en loop RD het bospad omhoog.

(U loopt nog steeds parallel aan de rechts beneden gelegen veldweg, waar u net over heeft gelopen).

Na bijna 200 m gaat u aan de 4-sprong RD. Na de volgende 200 m gaat u aan de 3-sprong R omlaag

5. Na 100 m beneden aan de 4-sprong bij zitbank (6,8 km) gaat u nu L (u bent hier al geweest) over de asfaltweg en u loopt bij huisnr. 59 het Duitse plaatsje Schalbruch binnen.. Volg nu de asfaltweg RD (Am Nordhang) door de bebouwde kom en u passeert enkele leuke optrekjes.

(Van 23 april 1949 tot 31 juli 1963 viel de gemeente Selfkant en daarmee dus ook Schalbruch onder Nederlands bestuur).

Na 700 m aan de T-splitsing, waar de asfaltweg bij huisnr. 1 naar links buigt, gaat u bij bord "Naturschutzgebiet" R over de veldweg. Aan de 3-sprong, met rechts een brug, gaat u L met links de bosrand en rechts weilanden en waar bij bomen een vogeluitkijkhut, staat. (U loopt hier door het natuurgebied Hohbruch). Aan de 3-sprong gaat u RD en u passeert meteen rechts bij infobordje een zitbank. Aan de kruising gaat u bij zitbank RD over de veldweg. **** Aan de volgende kruising bij bord "Naturschutzgebiet" gaat u R (rood/witte X) over de veldweg met rechts een grote grasland/akker en links de bosstrook. Na 250 m bij twee zitbanken buigt de veldweg naar links. Negeer breed gras- bospad links en loop RD. 300 m verder, voorbij weilanden, passeert u links een stenen veldkruis.

6. Na ruim 300 m gaat u aan de 3-sprong RD langs de zitbank met rechts de bosstrook. Aan de volgende 3-sprong gaat u RD oer het brede (gras)pad met rechts nog steeds de bosstrook. Aan de doorgaande weg gaat u R over het fietspad. Na 150 m bij wegwijzer en wegversmalling loopt u verder RD over fietspad.

(Als u hier L gaat, dan komt u achter de parkeerplaats bij het meest westelijke punt van Duitsland.

Hier staan infoborden, zitbanken, een lange overdekte zitbank en zelfs een toilet. Het meest

westelijke puntje (Westzipfel) van Duitsland ligt hier op het grondgebied van het plaatsje Isenbruch.

Via het doodlopende planken -voetpad langs de Roode Beek komt u bij het meest westelijk gelegen punt van Duitsland. Het huis rechts achter de hoge haag, villa Haus Groevenkamp, is dus het meest westelijke staand huis van alle circa 30 miljoen Duitse huizen.

Duitsland heeft op de vier uiterste punten van haar land markeringspunten geplaatst. Deze zogenaamde "Zipfel" zijn toeristische trekpleisters. De noordelijkste plek in Duitsland ligt bij List op het eiland Sylt, het oostelijke ligt in Görlitz en het zuidelijkste in Oberstdorf).

150 m verder bij stenen grenspaal nr. 311 loopt u Nederland binnen en loopt u verder RD (Ijsstraat) over het fietspad.

(500 m verder passeert u rechts een kazemat/ oorlogsbunker. Zie infobord. De route volgend ziet u (afhankelijk van jaargetijde) voor u de tweelingtorens van de Sint Amelberga basiliek (11^e eeuw)).

Vlak daarna steekt u de voorrangsweg over en gaat u R over het twee richtingen fietspad. Na 300 m, einde twee richtingen fietspad, steekt u R via oversteekplaats de voorrangsweg over gaat u bij wkp 47 R (44/Heerenstraat).

(U passeert links (huisnrs 3-4) twee monumentale geschakelde voormalige dienstwoningen van de Nederlandse Spoorwegen).

Na 150 m komt u rechts weer bij het koffiehuis, de sponsor van de wandeling, waar u binnen of op het terras nog iets kunt drinken of eten o.a. een heerlijk broodje gezond of tosti.

Auteur: Jos Wlazlo

Het Auteursrecht van deze tekst en het Databankenrecht op deze route ligt volledig bij de auteur. Niets van deze wandelroute mag worden gekopieerd, vervoelvoudigd of openbaar gemaakt zonder toestemming van de auteur.